

inimicis gentilibus, Judæis, a hæreticis impugna sit, nisi matris in ea pugnaverunt contra me; Quia sicut ad magnam exaltationem, & sublimitatem Ecclesiæ, quod tot, ac tantis donis locupletata sit à suo divino sponso Christo Jesu, sic; & non minus gloriam ejus exaltat, quod à pervertis, & iniquis hominibus impugnetur, ac odio habeatur.

QUÆSTIO III.

Quare cum Judæi dicunt Christum Samaritanum, & demonium habere; Christus solum respondet, se demonium non habere?

10. Judæi pro magno opprobrio, ac ignominia Christum appellarunt Samaritanum, ac demonium habere, nam sicut magna erat ignominia demonium habere; sic erat & apud Judæos Samaritanum dici. Nam Samaritanus idem erat apud illos, ac hæreticus schismaticus, & apostata, ut notavi citato cap. 17. qu. n. 55. inter tot ac tantas injurias Christus D. valde pacatè, ac modesto animo se habet, cum tamen contumeliarum verba maxime viro ingenuo durissima sint. Hinc Job amicos suos contumeliosos ut corrodes vermes appellat Job. 19. n. 22. Quare persequimini me sicut Deus, & carnis mei saturamini? plane vermes de corpore scaturientes carnis ejus saturabantur, amici nullum illi inferebant malum, sed solum illum injustum, & peccatorem dicebant, & tamen eorum verba adeo gravia existimabat Job, ut putaret contorta ab omnipotenti Deo non tanquam vermes à corpore, & natura prodeuntes, & tanquam à furore, ac irâ Divinâ inflictos ac trine corrodes, ac carnes dilacerantes; verba enim contumeliosa plus cruciant, quàm omnes crudeles feræ. Author Catena Græcæ ait: De carnis mei saturamini: præsertim cum probrosi sermones ad depascendos artus satis per se valeant; Itaque contumelias si se vereri debebamus, cum illis fratres nostros verberari intelligamus. Convitia & opprobria super omnia viros ingenuos torquent.

Job. 19.

Opprobria & convitia durissima viro ingenuo.

Author. Catena Græcæ.

11.

Non multum presumendum de carnali nobilitate.

12. Matth. 12.

ta fuit socii concubito. Cur ergo in primo limine, ac in prima radice splendidissima profapia tam vile, ac defectuosum fundamentum supponitur? Alto divino & tamine hæc sunt, Cavebat jam Dominus in suis majoribus vanam præstantiam, ac præsumptionem de generis nobilitate. Gennadius in Catena Græca ait: Totam hanc historiam de Iuda Moyse inferuit inter ea, quæ de Ioseph narat, cur? quod primus ille scopus erat, genealogiam Domini referre secundum corpus, nec abs re Propheeta hoc in loco suos Iudæos nobilitate superbiebat arguit, ex dimidia parte Chananæos esse: Nullus molium gloriatur de sua nobilitate, nam si respiciat ad suos avavos nulla est tam illustis profapia, quæ in aliquo non claudicat, & sic cum habeat, sic & illustis profapia regum Juda Chananæo sanguine inficitur: Propheeta Iudæos de sua nobilitate arguit ex dimidia parte Chananæos esse.

Maximè his coheret id quod refertur 3. Reg. 14. n. 12. loquens Sacer Textus de Salomonis filio Roboamo, qui ei successit in regnum Israel, ait: Nomen autem matris ejus, Namaa Ammonitæ. Valde abominabile, ac execrabile erat apud Judæos genus Ammonitarum: Nam Ammonitæ multas clades, contumelias, opprobria, ac mala intulerunt Judæis, ut patet ex toto cap. Judic. 10. & ex 1. Reg. 12. & 2. Reg. 12. n. 9. Inde valde abominabilis erat gens Ammonitarum, utpote ethnica, ac inimica. Et tamen si ius illustissimi Regis, ac regni hæres, ex tali muliere nascitur, ex Dei providentia; quia si Roboamus superbiebat ex illustri genere patris, ac ex singulari ejus sapientia, etiam deprimatur ex vili, & abjecto genere matris. Theodoretus q. 38. ibi ait: Sufficit autem hoc ad evitendam Iudæorum abominatorem, qui se factant de nobilitate generis, & eos qui ex gentibus crediderunt Salvatori, nominant alienigenas. Invenitur genus eorum, genus Regum ex alienigenis. Illustri solum eorum genus, regale genus, & tamen alienigenarum gentium sanguine erat sædaturum, & maculatum.

Vera enim nobilitas non ex sanguine, sed ex meritis desumitur, quæ vilissimos, & abjectissimos splendidissimos facit. De Job scribit Sacer Textus n. 1. Vir erat in terra. Huius, nomine Job. Et statim de eo subdit: erat vir ille Magnus inter Orientales: seu ut alij legunt, Vir maximus: Job Huius, sive Idumæus erat ex profanissimo genere Esau, ut tenet communis Patrum sententia apud Sanchez; sed qui adeo vilis genere erat, & ex vitiosa, ac reprobata radice; quomodo scribitur Magnus, seu Maximus, inter Orientales? etsi abjectissimus esset genere, tamen eminentissimus erat virtute, inde non cum addito, sed simpliciter, & absolute dicitur Magnus; qui enim virtute fulget in omni magnitudine verè resplendet. D. Hieron. de vera Circuncision. ait: Ubi in sola carne circumcisa Judæa? Confer cum Job, edem, & contende gloria, attolle te majorem super verba virtute? Job adversum te procedis in medium? sanguinis auctores non erubescens, neque per Esau in concessam benedictionis sortem transfusione mentis. Ac proinde ei proficit, quod in bis vincat te omnibus; & procedit, plus sibi de virtute vendicans propria, quo minus ex gloria promittit aliena: Ecce nobilissima Judæorum natio ex benedictio femine Abrahæ propagata,

Dens excludit à suis nobilitate generis.

13. Reg. 4.

Quilibet illustissimum genus elaudat ex aliqua parte.

Theodor.

14. Job. 1.

Virtutum decoratissimos extollit.

D. Hieron.

pagata, atavis candidissimis maxime illustrata. Idumæa abjecta natio, utpote ab Esau reprobato originem trahens ex cuius genere veniens Job Idumæus, etsi vilis sanguine, vir-

tute tamen ita valde sublimis, ut inter omnes Orientales Magnus publicetur, cuius defectu Abrahamides maxime obscurantur.

CAPUT IX.

Præteriens Jesus vidit hominem cæcum à nativitate: 2. & interrogaverunt eum discipuli ejus, Rabbi, quis peccavit, hic, aut parentes ejus, ut cæcus nasceretur? 3. Respondit Jesus, neque hic peccavit, neque parentes ejus, sed ut manifestetur opera Dei in illo. 4. Me oportet operari opera ejus qui misit me, donec dies est. Venit nox, quando nemo potest operari. 5. Quamdiu sum in mundo, lux sum mundi. 6. Hæc cum dixisset, expuit in terram, & fecit lutum ex sputo, & linivit lutum super oculos ejus, & dixit ei. Vade, lava in natatoria Siloë, quod interpretatur Missus. 7. Abiit ergo & lavit, & venit videns. 8. Itaque vicini, & qui viderant eum prius, quia mendicus erat dicebant. Nonne hic est qui sedebat, & mendicabat? alij dicebant, quia hic est. 9. Alij autem nequaquam, sed similis est ei. Ille verò dicebat, Quia ego scio. 10. Dicebant ergo ei, quomodo aperti sunt tibi oculi? 11. Respondit: ille homo qui dicitur Jesus, lutum fecit, & unxit oculos meos, & dixit mihi, vade ad natatorium Siloë, & lava. Et abiit, & lavi, & video. 12. Et dixerunt ei, Ubi est ille? ait: Nescio. 13. Adducunt eum ad Phariseos qui cæcus fuerat. 14. Erat autem Sabbathum quando lutum fecit Jesus, & aperuit oculos ejus. 15. Iterum ergo interrogabant eum Pharisei; quomodo vidisset. Ille autem dixit eis: Lutum mihi posuit super oculos, & lavi, & video. 16. Dicebant ergo ex Phariseis quidam. Non est hic homo à Deo, quia Sabbathum non custodit. Alij autem dicebant: Quomodo potest homo peccator hæc signa facere, & schisma erat inter eos. 17. Dicunt ergo cæco iterum: Tu, quid dicis de illo qui aperuit oculos tuos? ille autem dixit, quia propheta est. 18. Non crediderunt ego Judæi de illo, quia cæcus fuisset & vidisset: donec vocaverunt parentes ejus qui viderat. 19. & interrogaverunt eos, dicentes: Hic est filius vester quæ vos dicitis quia cæcus natus est? Quomodo ergo nunc videt? 20. Respondērunt eis parentes ejus, & dixerunt: Scimus quia hic est filius noster, & quia cæcus natus est: 21. quomodo autem nunc videat, nescimus, aut quis ejus aperuit oculos nos nescimus: ipsum interrogate, ætatè habet, ipse de se loquatur. 22. Hæc dixerunt parentes ejus, quoniam timebant Judæos. Jam enim conspiraverant Judæi, ut si quis eum confiteretur esse Christum extra Synagogam fieret. 23. Propterea parentes ejus dixerunt, quia ætatem habet, ipsam interrogate. 24. Vocaverunt ergo rursum hominem qui fuerat cæcus, & dixerunt ei: Da gloriã deo, nos scimus, quia hic homo peccator est. 25. Dixit ergo eis ille, si peccator est, nescio: Unum scio, quia cæcus cum essem, modo video. 26. Dixerunt ergo illi: Quid fecit tibi? quomodo aperuit tibi oculos? 27. Respondit eis, Dixi vobis jam, & audistis: quid iterum vultis audire? Nunquid & vos vultis discipuli ejus fieri? 28. Maledixerunt ergo ei, & dixerunt: Tu discipulus illius sis: nos autem Moysis discipuli sumus. 29. Nos scimus, quia Moyse locutus est deus: Hunc autem nescimus unde sit. 30. Respondit ille homo & dixit eis, in hoc enim mirabile est, quia vos nescitis unde sit, & aperuit meos oculos. 31. Scimus autem quia peccatores Deus non audit: Sed si quis dei cultor est, & voluntatem ejus facit, hunc exaudit. 32. A sæculo non est auditum quia quis aperuit oculos cæci nati. 33. Nisi, esset hic à Deo, non faceret quicquam. 34. Respondērunt, & dixerunt ei, in peccatis natus es totus, & tu doces nos? & eiecerunt eum foras. 35. Audivit Jesus quia eiecerunt eum foras; & cum invenisset eum, dixit ei: Tu credis in filium Dei? 36. Respondit ille, & dixit: Quis est domine, ut credam in eum. 37. Et dixit ei Jesus, & vidisti eum, & qui loquitur tecum, ipse est. 38. At ille ait: Credo domine, & prociens adoravit eum. 39. Et dixit ei Jesus, in Judicium ego in hunc mundum veni: ut qui non vident, videant, & qui vident cæci fiant. 40. Et audierunt quidam ex Phariseis qui cum ipso erant: & dixerunt ei: Nunquid & nos cæci sumus? 41. Dixit eis Jesus: Si essetis cæci, non haberetis peccatum. Nunc verò dicitis: Quia videmus. Peccatum vestrum manet.

ARGUMENTUM cum Remissionibus.

In toto hoc capite Evangelista narrat, quomodo Christus D. cœcum à nativitate die Sabbathi illuminaverit: Unde Vers. 14. Pharisei

Christum, ut Sabbathi violatorem arguunt: At cœcus jam videns Christi sanctitatem defendit: Ex quo Pharisei vers. 34. extra Synagogam eiciunt; eumque Christus recipit, & cœcus prociðes adorat eum. Quod totum explicavi to. 4. c. 14. per multas 99.

ARGUMENTUM cum Remissionibus.

CAPUT X.

AMEN, amen dico vobis, qui non intrat per ostium in ovile ovium sed ascendit aliunde, ille fur est & latro. 2. Qui autem intrat per ostium, pastor est ovium 3. Hic ostiarius aperit, & oves vocem ejus audiunt, & proprias oves vocat nominatim, & educit eas. 4. Et cum proprias oves remisit, ante eas vadit, & oves illum sequuntur, quia sciunt vocem ejus. 6. Alienum autem non sequuntur, sed fugiunt ab eo, quia non noverunt vocem alienorum. 6. Hoc proverbium dixit eis Jesus. Illi autem non cognoverunt quid loqueretur eis. 7. Dixit ergo eis iterum Jesus: Amen, amen dico vobis, quia ego sum ostium ovium. 8. Omnes quotquot venerunt, fures sunt, & latrones: sed non audierunt eos oves. 9. Ego sum ostium: Per me si quis introierit, salvabitur, & ingredietur, & egredietur, & pascua inveniet. 10. Fur non venit nisi ut furetur, & mactet, & perdat. Ego veni ut vitam habeant, & abundantius habeant. 11. Ego sum pastor bonus: Bonus pastor animam suam dat pro ovibus. 12. Mercenarius autem, & qui non est pastor, cujus non sunt oves propriæ, videt lupum venientem, & dimittit oves, & fugit, & lupus rapit, & dispergit oves. 13. Mercenarius autem fugit, quia mercenarius est, & non pertinet ad eum de ovibus. 14. Ego sum pastor bonus, & cognosco meas, & cognoscunt me meæ. 14. Sicut novit me Pater, & ego agnosco Patrem, & animam meam pono pro ovibus meis. 16. Et alias oves habeo, quæ non sunt ex hoc ovili, & alias oportet me adducere, & vocem meam audient, & fiet unum ovile, & unus pastor. 17. Propterea me diligit Pater, quia ego pono animam meam, ut iterum sumam eam. 18. Nemo tollit eam à me, sed ego pono eam à me ipso, & potestatem habeo ponendi eam, & potestatem habeo iterum sumendi eam. Hoc mandatum accepi à Patre meo. 19. Dissensio iterum facta est inter Judæos propter sermones hos. 20. Dicebant autem multi ex ipsis, dæmonium habet, & insanit: quid eum auditis? 21. Alij dicebant, hæc verba non sunt dæmonium habentis, nunquid dæmonium potest cœcorum oculos aperire? 22. Facta sunt autem Encænna in Ierosolymis: & hyems erat. 23. Et ambulabat Jesus in templo, in porticu Salomonis. 24. Circumdederunt ergo eum Judæi, & dicebant ei: Quousque animam nostram tollis? Situ es Christus dic nobis palam. 25. Respondit eis Jesus, loquor vobis, & non creditis. Opera quæ ego facio in nomine Patris mei, hæc testimonium perhibent de me. 26. Sed vos non creditis, quia non estis ex ovibus meis, sicut dixi vobis. 27. Oves meæ vocem meam audiunt, ego cognosco eas, & sequuntur me. 28. Et ego vitam æternam do eis: Et non peribunt in æternum, & non rapiet eas quisquam de manu mea. 19. Pater meus quod dedit mihi majus omnibus est, & nemo potest rapere de manu Patris mei. 30. Ego & Pater unum sumus. Sustulerunt ergo iterum lapides Judæi, ut lapidarent eum. 31. Respondit eis Jesus. 32. Multa bona opera ostendi vobis ex Patre meo, propter quod eorum opus me lapidatis. 33. Responderunt ei Judæi, de bono opere non lapidamus te, sed de blasphemia, & quia tu homo cum sis, facis te ipsum deum. 34. Respondit eis Jesus. Nonne scriptum est in lege vestra, quia Ego dixi, dij estis? 35. Si illos dixit deos: ad quos sermo dei factus est; & non potest solvi Scriptura: 36. Quem pater sanctificavit, & misit in mundum, vos dicitis: Quia blasphemus: 37. quia dixi, filius

filii Dei sum: Si non facio opera Patris mei, nolite credere mihi. 38. Si autem facio & si mihi non vultis credere, o peribus credite, ut cognoscatis & credatis quia Pater in me est, & ego in Patre. 39. Quærebant ergo eum apprehendere; & exivit de manibus eorum. 40. Et abiit iterum trans Jordanem in eum locum ubi erat Joannes baptizans primum; & mansit illic. 41. Et multi venerunt ad eum, & dicebant: Quia Joannes quidem signum fecit nullum. Omnia autem quæcumque dixit Joannes de hoc, vera erant. 42. Et multi crediderunt in eum.

ARGUMENTUM cum Remissionibus.

ARGUMENTUM cum Remissionibus.

Primò, Vers. 1. Christus D. duas parabolas proponit, Unam ostij: Aliam pastoris Ovium; & utramque sibi attribuit, & ideo vers. 7. ait: Ego sum ostium ovium & vers. 11. etiam de se ait: ego sum Pastor bonus &c. & utraq; parabolam jã explicavi tom. 4. c. 19. & etiam hęc dicam

Secundo, Vers. 22. Cum facta essent Encænna & hyems esset, ambulabat Jesus in porticu Salomonis; quærunt ab eo Judæi, an ipse esset Messias; Respondet se esse Christum, & Judæos noluisse eum cognoscere: Ex quo Judæi tollunt lapides adversus Christum; ipse verò invisibiliter elabatur è manibus eorum; quod totum explanavi usque ad finem Capituli tom. 4. cap. 31. & hęc etiam dicam nonnulla.

Bonus Pastor.

QUÆSTIO I.

Quare omnes fideles ad Christum venientes Oves dicuntur?

DE hoc Evangelio boni Pastoris multa dixi citato tom. 4. cap. 19. Nunc vobis aliqua prælibanda sunt: Et ait Christus in præsentii n. 2. Qui autem intrat per ostium pastor est Ovium; & Oves vocem ejus audiunt, & vocat eas nominatim. Sub Christo omnes dicuntur Oves, dum ipse nominatim vocat. Recogita id quod dicitur Gen. 1. 2. n. 19. Formatis igitur Deus de humo cunctis animalibus terra, & universis volatilibus Cæli, adduxit ea ad Adam, ut videret quid vocaret ea. Ecce Leo, Ursus, Lupus, & Aquila, Ovis, Bos veniunt ad Adam, ut ab eo nomen accipiant; Apud Sylveira in Evang. Tom. VI

Adamum commemorantur universæ bestia, ut ab eo nomen accipiant: At apud Christum solum referuntur Oves, quæ ab ipso nominatim dicuntur, & agnoscuntur. Hi qui ad Christum veniunt, etsi antea essent moribus feræ bestia, rugientes leones, rapaces lupi, I. sci- vientes ursi, & feroces tauri, tamen ut ad Christum accedunt, ejus Ecclesiam ingrediuntur omni ferocitate, ac pravitate deposita, fiunt pacifica, humiles, ac mites oves. D. Athanasius Sinaita lib. 9. Hexamer. ait: Nominavit quando eas adduxit ad Adam, ut videret quid eas vocaret; sed quando congregabantur quidem, dicebantur bestia, quando autem introdu- ctæ sunt in paradisum, & in stabulum boni Pa- storis, effecta conformes Agno Christi sunt in oves nominatæ sunt omnes. Tanquam in figura præ- cessit, quod bestia aliàs natura sanguinolentæ, ut paradysum attigerunt, mansu- è ac una- nim ter, & concorditer venerunt ad Adamum, ut ab illo nomen acciperent: Sic homines lu- pinis moribus dediti, cum ad domum Dei ve- niunt mutantur in Oves, ac si cuncti essent ejusdem conditionis, ac natura.

Dicebat illa Sponsa: Nigra sum sed formosa, Cant. 1. n. 5. Si nigra & deturpata facie erat, unde fieri potuit, quod esset elegans, ac formosa? Quia Jesus eam dilexit, ad se illam traxit, ad seque sociavit; quia animas, etsi turpes, quas Jesus diligit in miram ac admirabilem pulchritudinem transfert. D. Nyssen. homil. 2. in Cant. sic ait Ipsa discipulis addit miraculum, quod facit in se factum est, ut magis discamus sponsæ benignitatem, qui dilectæ indicat pulchritudinem: Noite, inquit, mirari, quod me dilexerit relictudo; sed quod cum nigra essem peccato, & per opera affinis essem, & conjuncta tenebris; me pulchram facit per dilectionem, sua pulchritudine communicata cum mea turpitudine: Hæc est mutatio dexteræ dei ex- lti, quæ sola potest animas deformes, depulsa à turpitudine, pulchras, & elegantes reddere.

Pro quo Nota, quod Moyses duxit in uxorem Sej horam filiam Sacerdotis Madian. Exod. 2. n. 21. Et semper nigra, & Æthiopsilla dicta est, Num. 12. n. 1. At Anima licet esset nigra; ubi camen Dei domum attigit, ipsique juncta est, nunquam amplius dicta est nigra, sed semper dicta formosa, pulchra, pulcherrima inter mulieres, Cant. 1. n. 7. Tota pulchra es & sine macula, Cant. 4. n. 7. Et sæpè apud ejus elegantia maxime decantatur in toto Cantici libro, quod si sic formosa, pulchra, speciosa, & columba: Quid est hoc, quod hæc Anima Cantico. licet esset Nigra, tamen amplius nunquam talis dicta, sed semper formosa, pulchra, speciosa, & columba? uxor verò Moysis cum esset nigra, & Æthiopsilla semper talis permansit, & dicta est? Hæc est virtus solius Dei, & quæ solum in ejus Ecclesia cernitur, quæ gratia ipsius spõ si id habet, ut quos admittit, in meli' convertat, depulsa